Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2020-06-03

RS 2019-0633

Regionstyrelsen

Motion 2019:25 av Marit Normasdotter (V) om att förbjuda spelreklam i kollektivtrafiken

Föredragande regionråd: Kristoffer Tamsons

Ärendebeskrivning

Marit Normasdotter (V) har till regionfullmäktige lämnat en motion i vilken hon yrkar på att AB Storstockholms Lokaltrafiks (AB SL) reklampolicy ska revideras med etiska riktlinjer i syfte att motverka spelreklam i det offentliga rummet.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige att besluta följande.

Motion 2019:25 av Marit Normasdotter (V) avslås med hänvisning till vad som sägs i regionrådsberedningens skrivelse.

Regionrådsberedningens motivering

Region Stockholm upplevde under början av 2019 en markant ökning av spelreklam i kollektivtrafikens miljöer som en trolig följd av den förändring i reglering för spelbranschen som skedde från 1 januari 2019. Att det blir toppar eller ökningar av viss reklam i samband med ändringar eller händelser är inget ovanligt. Det har hänt tidigare vid t.ex. avreglering av telekom-, finans- och apoteksmarknaderna. Inför händelser som skollov och semesterperiod ökar resandereklam, inför jul ökar hemelektronikreklam, inför val ökar politisk reklam.

Mängden spelreklam i sig har uppmärksammats från flera håll och spelbranschen hade av regeringen fått tid till 31 mars 2019 att komma med förslag till riktlinjer för hur spelreklamen skall kunna göras ”acceptabel och hållbar” enligt uttalande i februari från ansvarigt statsråd. Det inkomna förslaget ansågs inte tillräckligt och civilministern tillsatte därför i slutet av april 2019 en utredning för att titta på hur en reglering skall kunna gå till. Denna utredning ska redovisas mot slutet av år 2020.

Arbetet med riktlinjer och lagar för spelreklam följs noggrant och det finns en dialog med reklamentreprenören för att under tiden hitta frivilliga

begränsningar från annonsörerna för att nå en tolkning av den ”måttfullhet” som stipuleras i befintligt regelverk. Efter den nya spellagen trädde i kraft har det nu också börjat komma domar och prejudikat från både rätter och marknadens egna organ kring vad som anses vara måttfullt. Att förbjuda all spelreklam rymmer komplicerade frågor som kan komma att behöva en grundlagsförändring. Bedömningen att ändringar i SL:s reklampolicy rörande spelreklam bör följa de lagar och etiska regler som tas fram för området kvarstår.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:25
Trafiknämndens protokollsutdrag den 22 oktober 2019
Trafiknämndens förvaltnings tjänsteutlåtande den 2 juli 2019

Irene Svenonius Kristoffer Tamsons

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Robert Larsson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-02-27

RS 2019-0633

Regionstyrelsen

Motion 2019:25 av Marit Normasdotter (V) om att förbjuda spelreklam i kollektivtrafiken

Ärendebeskrivning

Marit Normasdotter (V) har till regionfullmäktige lämnat en motion i vilken hon yrkar på att AB Storstockholms Lokaltrafiks (AB SL) reklampolicy ska revideras med etiska riktlinjer i syfte att motverka spelreklam i det offentliga rummet.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:25
Trafiknämndens protokollsutdrag den 22 oktober 2019
Trafiknämndens förvaltnings tjänsteutlåtande den 2 juli 2019

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige att besluta följande.

> Motion 2019:25 av Marit Normasdotter (V) avslås med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning
Motionären föreslår att AB SL:s reklampolicy ska revideras med etiska riktlinjer i syfte att motverka spelreklam i det offentliga rummet. Regionledningskontoret delar trafiknämndens bedömning att ändringar i AB SL:s styrdokument på reklamområdet bör följa de lagar och etiska regler som tas fram för området. I avvaktan på den statliga Spelmarknadsutredningens pågående översyn av befintligt regelverk har trafiknämnden dialog med annonsörerna angående frivilliga begränsningar för att nå en tolkning av den måttfullhet som stipuleras i befintligt regelverk. Regionledningskontoret föreslår därför att motionen ska avslås.

Bakgrund
Marit Normasdotter (V) har lämnat en motion i vilken hon föreslår att fullmäktige beslutar att revidera AB SL:s reklampolicy med etiska riktlinjer i syfte att motverka spelreklam i det offentliga rummet. I motionen anförs bland annat att många människor påverkas av den spelreklam som finns i kollektivtrafiken samtidigt som spelmissbruk klassas som ett beroende på samma sätt som alkohol- eller drogberoende enligt Socialstyrelsen. Motionären framhåller att de största problemen drabbar de människor som redan har utvecklat ett spelberoende, då de ständigt blir utsatta för sin "drog", men att spelreklamen lockar även nya grupper och att spelberoendet växer kraftigt. Motionären menar att det då blir märkligt att mötas av reklam just i Region Stockholms verksamhet. AB SL:s reklampolicy föreslås därför revideras med etiska riktlinjer i syfte att motverka spelreklam i det offentliga rummet.

Motionen har remitterats till trafiknämnden.

Överväganden
Sedan januari 2019 gäller en ny spellag (2018:1138). Marknadsföring av spel ska enligt denna lag vara måttfull och den får inte riktas till barn och ungdomar under 18 år (15 kap. 1 §). Kommersiella meddelanden om spel ska vidare innehålla information om lägsta ålder för att få spela och kontaktuppgifter till stödorganisationer (15 kap. 3 §). Det är även förbjudet att rikta marknadsföring om spel till den som stängt av sig från spel (15 kap. 2 §).

Måttfullhetskravet i spellagen tar särskilt sikte på marknadsföringens utformning och innehåll. I den bakomliggande propositionen till spellagen, En omreglerad spelmarknad, prop. 2017/18:220, framgår att regeringen bedömde att kriterierna för måttfullhet inte borde fastslås närmare i lag. Kraven på måttfull marknadsföring ansåg regeringen skulle utvecklas genom praxis. Sammanfattningsvis förespråkade regeringen självreglering av spelreklam/marknadsföring, samtidigt som regeringen inte ville ha alltför utbredd användning av självreglering, vilket är bakgrunden till kravet på måttfull marknadsföring, a. prop. s 162.

Med anledning av den ökande förekomsten av aggressiv spelreklam har regeringen härefter bedömt att ytterligare åtgärder för att motverka den aggressiva spelreklamen kan behövas. Tilläggsdirektiv har lämnats till Spelmarknadsutredningen (Dir. 2019:18). I korthet ska utredningen föreslå regler för att ytterligare begränsa spelreklamen såväl vad gäller omfattning som innehåll. I uppdraget ingår bland annat att överväga om särskild

måttfullhet ska gälla, på samma sätt som för alkoholreklam; om vissa inslag i spelreklam bör begränsas, t.ex. om bonusar, jackpottar och gratisspel; ytterligare informationskrav (t.ex. om sannolikhet att vinna); om särskilda begränsningar bör gälla för farligare spel; hur omfattningen av reklam kan begränsas, t.ex. gällande reklam under livesändningar av sport samt konsekvenser av ett totalt eller partiellt förbud av spelreklam. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2020.

Trafiknämnden följer arbetet med riktlinjer och lagar för spelreklam och har kontinuerlig dialog med reklamentreprenören gällande frivilliga begränsningar med annonsörerna för att nå en tolkning av den ”måttfullhet” som stipuleras i befintligt regelverk. Trafiknämnden gör i sitt yttrande bedömningen att ändringar i AB SL:s reklampolicy rörande spelreklam bör följa de lagar och etiska regler som tas fram för området. Att förbjuda all spelreklam rymmer enligt trafiknämnden komplicerade frågor som kan komma att behöva en grundlagsförändring.

Liksom trafiknämnden bedömer regionledningskontoret att ändringar i AB SL:s styrdokument på reklamområdet bör följa de lagar och etiska regler som tas fram för området. Det finns mot bakgrund av regeringens pågående översyn av spellagens måttfullhetskrav med mera, och vad trafiknämnden i övrigt angett i sitt remissyttrande om den dialog som pågår gällande frivilliga begränsningar, inte skäl att i nuläget revidera AB SL:s styrdokument på reklamområdet. Regionledningskontoret föreslår därför att motionen ska avslås.

Ekonomiska konsekvenser
Vilka ekonomiska konsekvenser som ett införande av motionärens förslag skulle innebära är svårt att bedöma utan vidare utredning, men sannolikt skulle det innebära ett bortfall av reklamintäkter.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Anne Rundquist
Chefsjurist

Beslutsexpediering:
Akt
Trafiknämnden
Juridik

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2020-02-27

Region Stockholm

Ankom
Region Stockholm
2019 -05- 07
Dnr. RS 2019-0633

2019:25

Region Stockholm
2019-05-07

Motion av Marit Normasdotter (V) om att förbjuda spelreklam i kollektivtrafiken

Sedan 1 januari 2019 är det tillåtet för spelbolag att marknadsföra sig via svensk media. Det märks. Sverige dränks i spelreklam. Vart vi än vänder oss blir vi översköljda av reklamen. Detta samtidigt som spelmissbruk klassas som ett beroende på samma sätt som alkohol- eller drogberoende enligt Socialstyrelsen. Ändå får spelbolagen fortsätta tapetsera vårt samhälle med sin reklam.

När det kommer till spelberoende har regionen ett stort ansvar för att ta hand om människor som fastnat i ett destruktivt spelande. Regionen är skyldig att ge stöd, behandling och rehabilitering. Då blir det väldigt märkligt att man möts av så mycket reklam just i regionens verksamhet. På hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde 23 april fattades beslut om att stärka upp samverkan kring just denna patientgrupp för att på ett mer effektivt sätt kunna fånga upp och hjälpa dessa patienter.

Sista gången vi genomförde en resvaneundersökning i Stockholms län var 2015. Då låg det genomsnittliga resandet per person på 2,3 resor per dag. Det blir ca 4 miljoner resor per dag och av detta sker ca 1,3 miljoner resor med kollektivtrafiken. Det innebär att väldigt många människor påverkas av den reklam som finns i kollektivtrafiken. Eftersom befolkningen i regionen fortsätter att växa kan vi anta att denna siffra är ännu högre idag.

De största problemen drabbar såklart de människor som redan har utvecklad ett spelberoende, då de ständigt blir utsatta för sin "drog". Men spelreklamen lockar såklart även nya grupper och vi ser redan nu att spelberoende växer kraftigt. Självklart har reklamen en negativ påverkan på denna utveckling. Unga människor blir lättare påverkade av reklam och annan yttre marknadsföring än andra. Med tanke på att kollektivtrafiken många gånger är deras val av färdmedel är spelreklamen extra olycklig just där.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås regionfullmäktige besluta:

att revidera SL:s reklampolicy med etiska riktlinjer i syfte att motverka spelreklam i det offentliga rummet

Marit Normasdotter

Marit Normasdotter (V)

Region Stockholm
Trafiknämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

Nr 12/2019

Sammanträdesdatum
2019-10-22

Datum för justering: 2019-10-30
Datum för anslag: 2019-11-06

Kristoffer Tamsons (M)
Jens Sjöström (S)

---

§ 216

Remiss – Motion (2019:25) av Marit Normasdotter (V) om att förbjuda spelreklam i kollektivtrafiken
(TN 2019-0721)

I ärendet förelåg tjänsteutlåtande utdelat under sammanträdet daterat den 15 oktober 2019.

YRKANDEN

1. Ordföranden yrkade bifall till förvaltningschefens förslag till beslut.
2. V- och S-ledamöterna yrkade att nämnden ska föreslå att motionen bifalls.

Ordföranden ställde proposition på yrkandena och fann att trafiknämnden beslutat i enlighet med förvaltningschefens förslag till beslut.

BESLUT

Trafiknämnden beslöt följande.

1. Nämnden avger yttrande enligt föreliggande förslag.

UTTALANDE

SD-ledamöterna lät till protokollet anteckna ett särskilt uttalande (bilaga 5).

RESERVATION

V- och S-ledamöterna reserverade sig mot beslutet.

EXPEDIERAS TILL

Regionledningskontoret

Vid protokollet
Karoline Sandar

Bilaga 5

Region Stockholm

SÄRSKILT UTTALANDE
2019-10-22

TN 2019-0721

Trafiknämnden
Ärende 19

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

Remiss - Motion 2019:25 av Marit Normasdotter (V) om att förbjuda spelreklam i kollektivtrafiken

Sverigedemokraterna delar Marit Normasdotters och Vänsterpartiets oro över vårens allt för aggressiva spelreklam i kollektivtrafiken. Den var olycklig men den löstes genom återkoppling till bolagen, allmänhetens reaktion, samt en allmän dialog i det offentliga rummet. Spelreklamens påverkan på spelberoende resenärer och andra ska inte underskattas, men inte heller överdrivas. Det behöver finnas en måttfullhet i mängden reklam av en viss sort och på ett visst tema i kollektivtrafiken, och resenärer ska aldrig känna sig dränkta av ett visst budskap. Vi delar inte vänsterpartiets önskan att förbjuda spelreklam i kollektivtrafiken utan anser att förvaltningen ska erbjuda reklamplatser ansvarsfullt och utan att ett visst budskap ska ta allt för stor plats.

Region Stockholm

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

Handläggare
Jens Plambeck
08-6861651
jens.plambeck@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-07-02

Trafiknämnden
2019-10-01 punkt 19

Ärende
TN 2019-0721

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Förslag till yttrande över motion att förbjuda spelreklam i kollektivtrafiken

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet (V) har den 7 maj 2019 lämnat in en motion till regionstyrelsen gällande önskade revideringar av etiska riktlinjer i syfte att motverka spelreklam i det offentliga rummet.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande 2 juli 2019 samt Motion från Vänsterpartiet (V) avseende ”förbjuda spelreklam i kollektivtrafiken” inkommen 2019-05-07.

Förslag till beslut

Förvaltningschefen föreslår att trafiknämnden beslutar följande.

1. Nämnden avger yttrande enligt förslag.

Förslag till yttrande

Reklambranschen upplevde under början av 2019 en markant ökning av spelreklam i kollektivtrafikens miljöer som en trolig följd av den förändring i reglering för spelbranschen som skedde från 1 januari 2019. Mängden spelreklam i sig har uppmärksammats från flera håll och spelbranschen hade av regeringen på sig till 31 mars 2019 att komma med förslag till riktlinjer för hur spelreklamen skall kunna göras ”acceptabel och hållbar” enligt uttalande i

februari från civilminister Ardalan Shekrabi (S). Det inkomna förslaget ansågs inte tillräckligt och civilministern tillsatte därför i slutet av april en utredning för att titta på hur en reglering skall kunna gå till. Det är komplicerade frågor som om förbud skall kunna genomföras kan komma att behöva en grundlagsförändring står det i uttalandet vid presentationen av ” Utredning ska föreslå begränsningar av spelreklamen” den 24:e april 2019.

Att det blir toppar eller ökningar av viss reklam i samband med ändringar eller händelser är inget ovanligt. Det har hänt tidigare vid t.ex. avreglering av telekom-, finans- och apoteksmarknaderna. Inför händelser som skollov och semesterperiod ökar resandereklam, inför jul ökar hemelektronikreklam, inför val ökar politisk reklam.

Trafikförvaltningen följer arbetet med riktlinjer och lagar för spelreklam och har under tiden dialog med reklamentreprenören gällande frivilliga begränsningar med annonsörerna för att nå en tolkning av den ”måttfullhet” som stipuleras i befintligt regelverk.

Trafikförvaltningen gör bedömningen att ändringar i SL:s reklampolicy rörande spelreklam bör följa de lagar och etiska regler som tas fram för området.

Sara Catoni
Tf. förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling